

W tym tygodniu niezależna prasa białoruska oraz analitycy dalej z ożywieniem komentowali wyniki wizyty rosyjskiego prezydenta Władimira Putina do Mińska 13-14 grudnia.

Z jednej strony nie sprawdziły się prognozy najgorsze dla przyszłości białoruskiej niepodległości (rzekomo zostanie podpisany Akt Konstytucyjny Związku Białorusi i Rosji, co otworzy drogę do inkorporacji Białorusi przez Rosję). Zaś z innej strony, według analityków, wzrasta niebezpieczeństwo uzależnienia gospodarczego i „pełzającej aneksji”.

Za znaczące wydarzenie wizyty można uznać wspólny udział dwóch prezydentów 14 grudnia w uroczystościach otwarcia głównej siedziby Banku BTE (Białoruś), 64,9% udziałów w którym otrzymali Rosjanie. Jak uważa ekonomista białoruski Jarasłaŭ Ramančuk, obecnie Moskwa postawiła na ekspansję finansową. „Trik z podporządkowaniem sobie Białorusi poprzez Akt Konstytucyjny nie udał się, najwyraźniej dlatego Rosjanie próbują wkręcić przedsiębiorstwa białoruskie we własne prądy finansowe, żeby jeszcze bardziej uzależnić Białoruś”.

Tuż po wizycie Putina przedstawiciel rosyjskiego Gazpromu ogłosił, iż cena dostaw gazu na Białoruś w pierwszym kwartale 2008 r. wyniesie 119 dolarów za tysiąc metrów sześciennych. Na tak łagodną cenę nie mogło liczyć żadne inne państwo z obszaru WNP (dla porównania: Ukraina będzie musiała płacić 179,5 dolara).

Analitycy są skłonni myśleć, że w ten sposób Moskwa kupuje lojalność polityczną Mińska na okres kampanii prezydenckiej w Rosji. Kreml nie chciałby, aby w tym czasie wybuchła kolejna „wojna gazowa” z ostrymi deklaracjami ze strony władz białoruskich i ryzykiem dla tranzytu rosyjskich surowców energetycznych do Europy. Jednocześnie praktyka ustalania ceny co kwartał (wcześniej ustalano ją na cały rok) daje możliwość Kremlowi trzymać stronę białoruską „na haczyku”. Eksperci sądzą, iż do końca 2008 roku cena gazu dla Białorusi może sięgnąć 150 dolarów.

Z kolei budżet państwowy na rok przyszły, uchwalony przez Izbę Reprezentantów parlamentu białoruskiego w drugim czytaniu, bazuje na szacunkach, że gaz nie będzie droższy niż 125-128 dolarów. W ten sposób Moskwa może stworzyć znaczne problemy finansowe rządowi białoruskiemu. Albo przynajmniej wykorzystać ten argument do szantażu, żeby wymusić preferencje dla rosyjskiego kapitału. Analitycy nie wykluczają, że w czasie szczytu w Mińsku strona

POLITYKA

- Ambasador Białorusi oskarżył USA o naruszenie prawa międzynarodowego
- USA odrzucają oskarżenia władz białoruskich o naruszenia gwarancji bezpieczeństwa

OFICJALNIE

- Białoruś została potępiona przez ONZ za łamanie praw człowieka

OPOZYCJA

- Alaksandar Milinkievič zaapelował do ambasadorów o wsparcie dla Artura Fińkiewiča.

GOSPODARKA

- Kamunarka uznana za najlepszą fabrykę cukierniczą

SPOŁECZEŃSTWO

- Białorusini wyjadą za granicę bez zezwoleń
- Związek Czarnobyl Białorusi został zarejestrowany na Ukrainie

KULTURA

- Połacak stanie się największym centrum turystycznym kraju
- W Homlu zostanie otwarte Muzeum Książki Rzadkiej

rosyjska mogła żądać sprzedaży na preferencyjnych warunkach akcji najbardziej atrakcyjnych przedsiębiorstw białoruskich, między innymi z branży petrochemicznej.

W związku z tym w stosunkach rosyjsko-białoruskich można mówić o polityce kija i marchewki. Na marchewkę wygląda deklaracja Putina o przyznaniu Białorusi kredytu stabilizacyjnego w wysokości 1,5 mld dolarów na stosunkowo korzystnych warunkach. Choć analitycy finansowi ostrzegają: zamiłowanie rządu białoruskiego do pożyczek zza granicy – w tym roku wyjątkowo intensywnie wykorzystywanych – za trzy-cztery lata grozi osiągnięciem niebezpiecznej granicy długu zagranicznego państwa.

17 grudnia na Białorusi przestał obowiązywać wcześniejszy system ulg, które w różnym stopniu były wykorzystywane przez około dwie trzecie społeczeństwa. Między innymi studenci i emeryci utracili prawo do przejazdów ulgowych komunikacją publiczną, jak również emeryci teraz będą musieli kupować leki za ich normalną cenę.

Równolegle na mocy rozporządzenia prezydenta została wprowadzona pomoc bezpośrednia najbardziej potrzebującym. Państwowe dotacje (miesięczne lub jednorazowe) będą przyznawane na zakup produktów spożywczych, leków, ubrań, obuwia, biletów na przejazdy, narzędzi szkolnych i „inne potrzeby w celu zapewnienia normalnej egzystencji”. Z tej pomocy, według prognoz, będą mogli skorzystać około 210 tys. przedstawicieli najbiedniejszych warstw społecznych.

Opozycja polityczna próbuje wykorzystać tą niepopularną decyzję władz w celu aktywizacji politycznej ludności i rozszerzenia swej bazy elektoralnej. Jednak prawie wszystkie pikiety socjalne z okazji zniesienia ulg zostały zabronione przez władze lokalne. Aktywność uliczna może przybierać na sile na wiosnę, gdyż w najbliższym czasie jest prognozowany znaczny wzrost cen usług komunalnych i kosztów konsumenckich. Inflacja w tym roku osiągnęła poziom 10%, podczas gdy oficjalnie miała wynieść 6-8%.

18 grudnia prezydent Białorusi podpisał rozporządzenie o zatwierdzeniu najważniejszych wskaźników prognozy gospodarczego rozwoju kraju na 2008 rok. Tempo wzrostu PKB jest planowane na poziomie 108-109%. Jednocześnie rząd i Bank Narodowy mają za zadanie znalezienie możliwości zapewnienia wzrostu PKB o 110-111%. Specjaliści niezależni uważają, że te wskaźniki są nieosiągalne, ponieważ są zakładane w granicach starego paradygmatu gospodarczego, bez poprawki na potencjalne wstrząsy energetyczne i konieczność restrukturyzacji gospodarki kraju.

Jako przykład woluntaryzmu jest przytaczany wyznaczony przez głowę państwa na początku roku cel – osiągnięcie w roku bieżącym salda dodatniego w handlu zagranicznym w wysokości 500 mln dolarów. W rzeczywistości, jak ogłosił 18 grudnia minister gospodarki Mikołaj Zajčanka, saldo handlu zagranicznego wyniesie w tym roku według szacunków 2,38 mld dolarów i będzie ujemne. W perspektywie ten deficyt może się okazać niebezpieczny dla stabilności systemu finansowego kraju.

Na liberalizację gospodarki władze państwa idą niechętnie i robią to wyłącznie pod presją okoliczności. W ten sposób protesty przedsiębiorców przyczyniły się do podpisania 17 grudnia przez prezydenta dekretu upraszczającego tryb państwowej rejestracji i likwidacji podmiotów gospodarczych. Na mocy tego dokumentu po 1 stycznia 2008 r. w procedurze rejestracji firmy zezwolenie na działalność zostanie zastąpione przez zgłoszenie do urzędu.

Ogólnie rzecz biorąc drobne i niekonsekwentne kroki rządu w kwestii reform gospodarczych obserwatorzy niezależni nazywają „ucinianiem ogona w kilka podejść”.

POLITYKA

Ambasador Białorusi oskarżył USA o naruszenie prawa międzynarodowego

Ambasador Białorusi w USA Michaił Chvastoŭ oskarżył Waszyngton o to, iż sankcje przeciwko Białorusi są sprzeczne z wcześniej zawartymi umowami.

Chodzi o „Memorandum o gwarancjach bezpieczeństwa” podpisane przez Białoruś i USA w 1994 roku po tym, jak strona białoruska zrezygnowała z posiadania broni jądrowej na swym terytorium. Teraz władze białoruskie przypominają, że wówczas Stany Zjednoczone zobowiązały się do niestosowania kar gospodarczych przeciwko Białorusi, a zatem obecne sankcje naruszają prawo międzynarodowe.

USA odrzucają oskarżenia władz białoruskich o naruszenia gwarancji bezpieczeństwa

Jak oświadczył zastępca asystenta Sekretarza Stanu USA David Kremer, „Sankcje wprowadzone przeciwko Białorusi Stany Zjednoczone Ameryki uważają za zgodne z umowami politycznymi i wcześniejszymi zobowiązaniami”.

Jak powiedział Kremer, wystąpienie ambasadora Białorusi w USA Michaiła Chvastoŭa o rzekomym naruszeniu przez Waszyngton prawa międzynarodowego zostało uznane za manewr, którego celem było odciągnięcie uwagi od zachodniej krytyki białoruskiego reżimu politycznego.

14 grudnia 2007 r. Ministerstwo Finansów USA wprowadziło sankcje przeciwko koncernowi Biełnaftachim. Przedsiębiorstwom amerykańskim zakazano współpracy z Biełnaftachimem, a aktywa koncernu w Stanach zostały zamrożone.

OFICJALNIE

Białoruś została potępiona przez ONZ za łamanie praw człowieka

Zgromadzenie Parlamentarne ONZ potępiło łamanie praw człowieka na Białorusi. Stosowną rezolucję w głosowaniu poparły 72 kraje, 33 zagłosowały przeciwko, 78 państw wstrzymało się od głosu.

Osądenia sytuacji z prawami człowieka na Białorusi odmówiły między innymi Rosja, Kuba, Korea, Iran, Zimbabwe.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Białorusi podkreśla, iż znaczna część państw nie poparła rezolucji. To jest znak, że nie chcą one być uczestnikami bezpodstawnej krytyki Białorusi. Z kolei białoruscy obrońcy praw człowieka uważają, że ten dokument jest bardzo potrzebny.

OPOZYCJA

Alaksandar Milinkievič zaapelował do ambasadorów o wsparcie dla Artura Fińkiewiča

Lider Ruchu „O Wolność!” i przewodniczący komitetu społecznego na rzecz wyzwolenia Artura Fińkiewiča Alaksandar Milinkievič zwrócił się do ambasadorów krajów zachodnich na Białorusi z prośbą o wsparcie dla lidera Młodego Frontu, uważanego za więźnia politycznego.

10 maja 2006 r. Artur Fińkiewič został skazany na 2 lata ograniczenia woli za antyrządowe graffiti. Gdy termin jego skazania dobiegał końca, chłopaka oskarżono o uchylanie się przed wymierzoną mu karą. Teraz Fińkiewičowi grozi pozbawienie wolności do lat 3.

Alaksandar Milinkievič prosi przedstawicieli państw europejskich o wywarcie presji na władze w Mińsku w celu uwolnienia więźniów politycznych.

GOSPODARKA

Kamunarka uznana za najlepszą fabrykę cukierniczą

Fabryka cukiernicza Kamunarka otrzymała Gran-pri Ogólnokrajowego Konkursu Artykułów Spożywczych „Produkt roku 2007”, jak również zdobyła pierwsze miejsce w nominacjach „Najlepsze wyroby cukiernicze” i „Najlepsza czekolada”.

Cukierki Kamunarki – „Staličnyja”, „Čyrvonaja šapačka”, „Lubimaja Alonka”, „Miška na palanie” – należą do najlepiej rozpoznawalnych na białoruskim rynku.

Kamunarka została założona w 1931 r. Obecnie produkcja fabryki jest znana nie tylko na Białorusi. 25% wyrobów cukierniczych trafia na eksport.

SPOŁECZEŃSTWO

Białorusini wyjadą za granicę bez zezwoleń

Alaksandar Łukašenka podpisał rozporządzenie o zniesieniu pieczętki zezwalającej na przekroczenie granic Białorusi.

W ten sposób po Nowym Roku aby wyjechać za granicę, trzeba będzie mieć jedynie aktualny paszport i nie być zarejestrowanym w specjalnej bazie danych obywateli, którym zakazano opuszczenia kraju. Taka sankcja będzie stosowana w stosunku do osób zadłużonych wobec państwa i tych, przeciwko którym toczy się postępowanie sądowe. Według wstępnych szacunków, wyjechać za granicę nie będą mogli ok. 100 000 Białorusinów, których nazwiska będą widniały we wspomnianym wykazie.

Związek Czarnobyl Białorusi został zarejestrowany na Ukrainie

Pomyślnie została zakończona rejestracja organizacji społecznej

Związek Czarnobyl Białorusi na Ukrainie. Jak wcześniej informowało Polskie Radio, zrzeszenie białoruskich likwidatorów następstw katastrofy w Elektrowni Atomowej w Czarnobylu nie zostało zarejestrowane w kraju.

Przewodniczący Związku Alaksandar Vaŭčanin wystąpił do ukraińskiego Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o zarejestrowanie organizacji na Ukrainie. 18 grudnia proces rejestracji pomyślnie dobiegł końca.

KULTURA

Połacak stanie się największym centrum turystycznym kraju

Połacak stanie się największym centrum turystycznym na Białorusi. Prezydent zatwierdził program rozwoju miasta w latach 2008-2012.

Według planów, prace mają dobiec końca przed jubileuszem 1150-lecia Połacaka.

W mieście powstanie nowa infrastruktura, zostaną wyremontowane stare budynki, ponadto powstanie tu 3-5 tys. dodatkowych miejsc pracy. Według planów, Połacak stanie się nowoczesnym białoruskim miastem z kompleksem usług turystycznych. Zgodnie z oczekiwaniami co roku miasto odwiedzać będzie nawet bdo 3 mln osób.

W Homlu zostanie otwarte Muzeum Książki Rzadkiej

W obwodowej bibliotece w Homlu w styczniu 2008 r. jest planowane otwarcie Muzeum Książki Rzadkiej.

Na ekspozycji zostaną umieszczone perły ze zbiorów książek rzadkich. Wśród nich unikatowe egzemplarze z kolekcji rodzinnej rodu szlacheckiego Paskievičów (ich majątek znajdował się na terytorium dzisiejszego Homla), jak również bardzo rzadkie wydania z XVI-XX ww. oraz rękopisy wschodnie i książki z biblioteki Napoleona Bonapartego.

Istnieje wiele Web-sajków, przyświęconych wydarzeniom w Białorusi. Jednak oni nie mają szeroką wiadomość w Europie Zachodniej, zwłaszcza wśród tych, kto zajmuje się formowaniem polityki wobec tego kraju.

Natychmiast Web-serwice belarus-live.eu poleca cotygodniowe rozsyłki e-mailowe na temat Białorusi w języku polskim, angielskim, białoruskim i rosyjskim. Zapraszamy do zamówienia rozsyłek na tym sajkcie.

